Patrol bojowy „XXIII" Okręgu NZW dowodzony przez Tadeusza Kosobudzkiego „Czarnego". Stoją od lewej: ***Jan Malinowski „Stryj", Karol Rakoczy „Bystry", Tadeusz Kosobudzki „Czarny", Władysław Kwiatkowski „Jerzy"****; leżą:* ***Seweryn Oryl „Kanciasty", Wiesław Pużycki „Tyczka", Wacław Michalski „Kozak".***

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
NZW
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

- **Artykuł w „Gazecie Współczesnej” (nr 131/20822 z 6.06.1986) Stanisława Fiedorowicza pt.: „Spotkanie z katem” dotyczący ppor. Stanisława Marchewki „Ryby”**

Któregoś dnia, a było to jesienią 1955 roku, do celi więziennej, w której odsiadywał karę Kazimierz, wprowadzono rosłego bruneta o złym spojrzeniu. Nie przywitał się z więźniami. Usiadłszy na taborecie, mruczał:

- „K... dostanę krawat, dostanę krawat … (krawatem nazywają więźniowie karę śmierci przez powieszenie, przyp. SF). Za mało tych …synów zabiłem. Ale com pożył, to pożył. Pieniędzy i bab to mi nie brakowało”.

- Kto ma papierosa? […] Takie gówno muszę palić. Kiedyś to amerykańskie człowiek dostawał, „Kamele”, „Lukistryki”. Kapitanem jestem, a z hołotą muszę siedzieć. […]

- Mężatkę jedną miałem – mówił. – Piękna dziewucha. Włos puszysty, do samej dupy. Mąż jej w Szczecinie pracował. Początkowo nie chciała dać. To ja jej dwa pierścionki i 10 tys. dolarów! Też nie chciała. To ja wtedy spluwę do skroni. No i dała. […]

P.S. W 1956 r. wyrokiem Sądu Wojskowego „Ryba” został skazany na karę śmierci przez powieszenie. Wyrok wykonano.

Likwidacja „Ryby”

Stanisław Marchewka (1908 - 1957) „Ryba”
pełnił funkcję szefa samoobrony rejonu łomżyńskiego AKO i ochrony osobistej przewodnika rejonu mjr Jana Tabortowskiego „Bruzdy”. Podczas zdobywania Grajewa w nocy z 8 na 9 V 1945 r. dowodził pododdziałem, który opanował PUBP. Ujawnił się w kwietniu 1947 r. w Łomży, po czym wyjechał do Łodzi. Zmuszony do powrotu do konspiracji, w lipcu 1953 r. ponownie znalazł się w oddziale. Po śmierci Tabortowskiego (23 VIII 1954 r.) przejął dowództwo oddziału. Ukrywał się w bunkrze pod zabudowaniami gospodarczymi we wsi Jeziorko pow. Łomża. W nocy z 3 na 4 III 1957 r. zginął w walce z grupą operacyjną MO z Łomży i oddziałem KBW. Data jego śmierci wyznacza symboliczny koniec podziemia niepodległościowego na Białostocczyźnie.

Broń wydobyta z bunkra „Ryby”

Zdjęcie pośmiertne Stanisława Marchewki „Ryby”
wykonane 4 III 1957 r.

Zdjęcia przedstawiające wnętrze i okolice bunkra, w którym zginął Stanisław Marchewka

Mjr Wiktor Herer, naczelnik wydziału śledczego w MBP, w 1948 roku powiedział o żołnierzach wyklętych: „zadaniem naszym jest nie tylko zniszczyć was fizycznie, ale my musimy zniszczyć was moralnie w oczach społeczeństwa”. Pod przykrywką „walki o utrwalenie władzy ludowej” pozbywano się ostatnich obrońców niepodległej Polski.

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
N Z W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

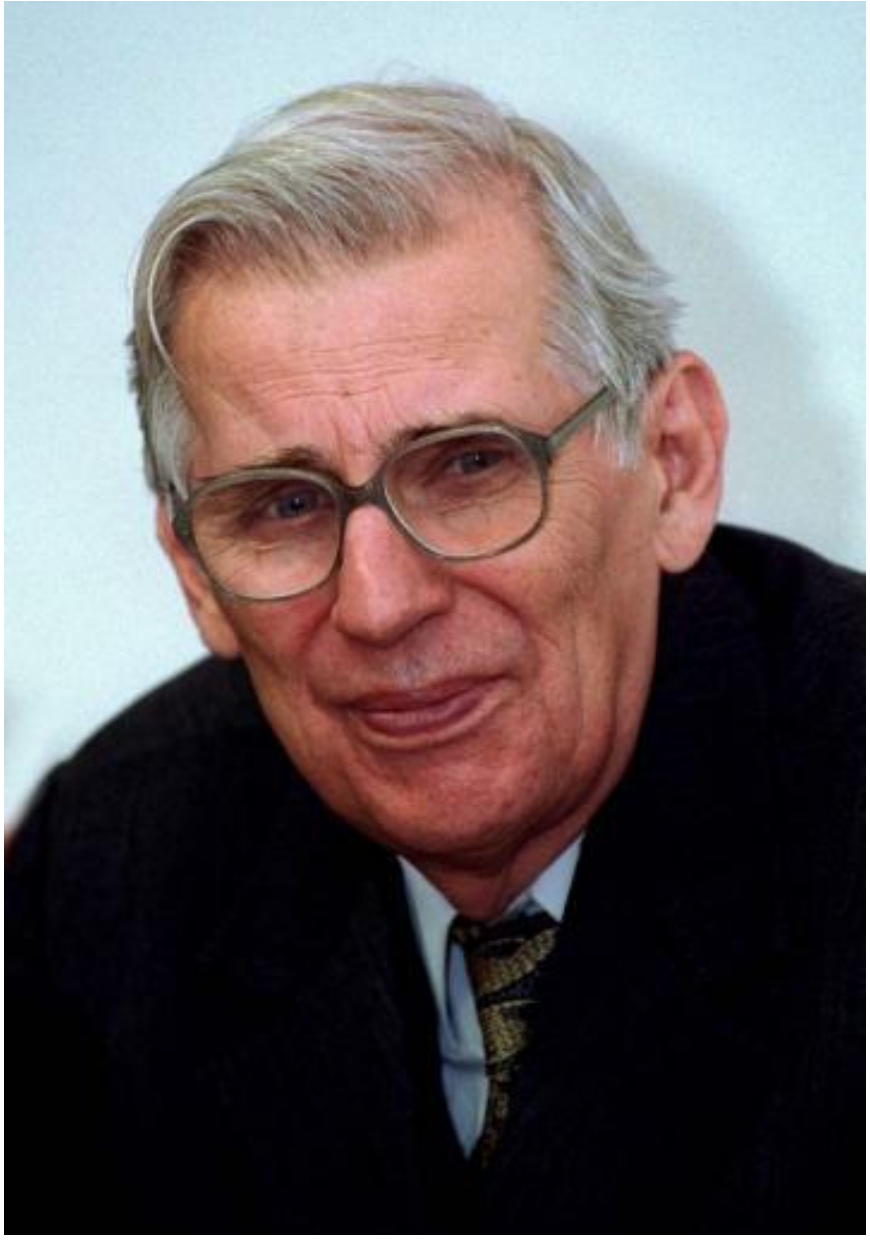

Wiesław Chrzanowski

W 1948 r. został aresztowany za próbę utworzenia masowego ruchu katolicko-narodowego i "obalenia siłą ustroju Polski Ludowej". Skazany na 8 lat więzienia, karę odbywał w więzieniach we Wronkach i Rawiczu. Zwolniony po 6 latach, w roku 1956 został zrehabilitowany.

Choć ukończył studia i odbył aplikację adwokacką w 1960 r., przez ponad 20 lat kolejni ministrowie sprawiedliwości sprzeciwiali się wpisaniu go na listę adwokatów. W tym okresie Chrzanowski pracował m.in. jako pomocnik radcy prawnego w spółdzielniach spożywców, następnie w Centralnym Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego oraz w Spółdzielczym Instytucie Badawczym.

Był członkiem zespołu informacyjnego przy prymasie Polski kard. Stefanie Wyszyńskim; od połowy lat 70. współpracował z tworzącą się opozycją polityczną. W latach 1980-1981 był doradcą Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność", był współautorem pierwszego projektu statutu NSZZ "Solidarność". Jako adwokat reprezentował "Solidarność" w postępowaniu rejestracyjnym.

AK
OLBRZYM
I ZAPLUTY KARZEŁ REAKCJI

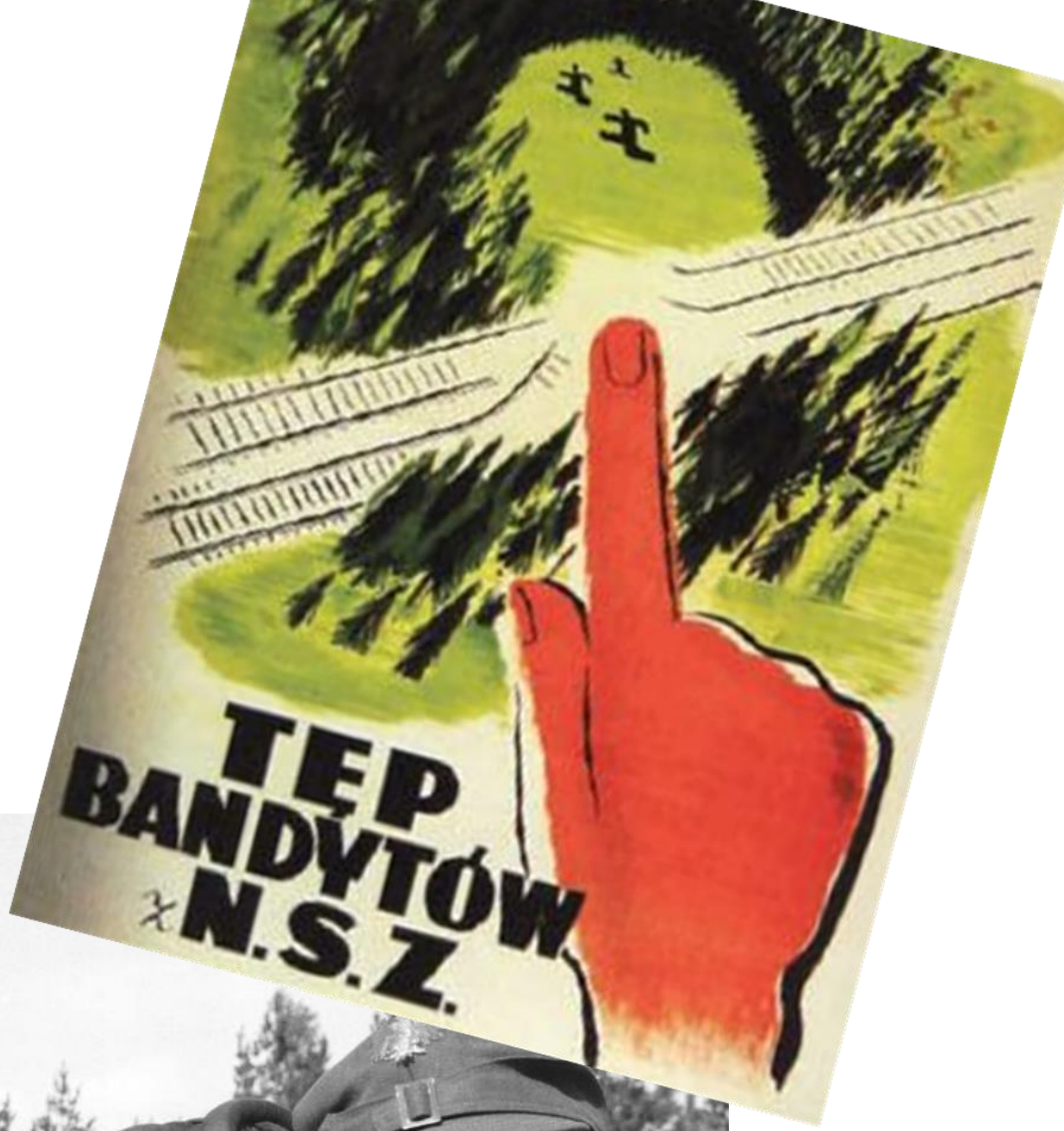
TĘP
BANDYTÓW
N.S.Z.

Stanisław Ostwind-Zuzga ps. „Kropidło”, „Bolesław” (ur. 26 kwietnia 1899, zm. 4 lutego 1945 w Warszawie) – polski Żyd, starszy sierżant Wojska Polskiego, major Narodowych Sił Zbrojnych, komendant powiatowy placówki NSZ w Węgrowie, najwyższej rangi dowódca pochodzenia żydowskiego w polskiej konspiracji w czasie II wojny światowej.

3 stycznia 1945 major Ostwind-Zuzga trafił w łapy UB. Co ciekawe – komuniści ustalili, iż Stanisław ma pochodzenie żydowskie, dzięki czemu mógł przejść na stronę nowych okupantów, ocalić życie i zapewne żyć w nie najgorszych warunkach.
Ku zdziwieniu komunistów, Stanisław zdecydowanie odmówił współpracy odpowiadając **„HONOR MI NIE POZWALA”**. Swoją polskość, honor i służbę w ramach NSZ cenił nad życie. Mimo strasznych tortur wyjawił jedynie kilka nazwisk, w dodatku tych kolegów, którzy albo nie żyli, albo już dawno wyemigrowali na zachód. Mimo niewyobrażalnego cierpienie, nie zdradził nikogo.
4 lutego 1945 r. wykonano na nim wyrok śmierci przez rozstrzelanie.

Terminologia:

Żołnierze Wyklęci

Żołnierze Niezłomni

Źródło: http://pl.wikipedia.org /wiki/Konferencja_tehera%C5%84ska

Źródło: http://pl.wikipedia. org/wiki/Konferencja_ja%C5%82ta%C5%84ska

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
NZW
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Źródło: http://www.magis.sje.com.pl/HP_PRL.html

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
ZOWSZE
XXIII MA
W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

WARSZAWA 1935
ZOBACZ, PO RAZ
PIERWSZY
3D
PO RAZ PIERWSZY MASZ MOŻLIWOŚĆ DOŚWIADCZENIA PRAWDZIWEGO DUCHA WARSZAWY W JEJ OSZAŁAMIAJĄCEJ PIERWOTNEJ FORMIE!
PO 66 LATACH NIEBYTU STOLICA POLSKI PO RAZ PIERWSZY W HISTORII! ZOSTAŁA PRZYWRÓCONA DO SWOJEGO DUMNEGO KSZTAŁTU.
DOWIEDZ SIĘ DLACZEGO ZAŁEDWIE 75 LAT TEMU NAZYWANO WARSZAWĘ, PARYŻEM PÓŁNOCY.

Przyczyna śmierci	Liczba ofiar w tysiącach	Procent ogółu ludności
Działania wojenne	644 000	2,4
Śmierć w obozach zniszczeń, w rezultacie pacyfikacji, egzekucji i likwidacji gett	3 577 000	13,3
Śmierć w więzieniach, obozach, wskutek epidemii, wycieńczenia, złego obchodzenia się itd.	1 286 000	4,7
Śmierć poza obozami z wycieńczenia, na skutek doznanych ran, okaleczeń, nadmiernej pracy itd.	521 000	1,8
Suma	6 028 000	22,2

Z tych oficjalnych szacunków wynika również, że w latach 1939–1945 – na skutek działań wojennych i podczas okupacji – spośród każdego tysiąca przedwojennych obywateli II Rzeczpospolitej zginęło 220 osób (dla porównania: USA – 2,9, Belgia – 7, Wielka Brytania – 8, Francja – 15, Holandia – 22, ZSRR – 116).

Spośród warstw wykształconych społeczeństwa i inteligencji, w wyniku celowych akcji eksterminacyjnych, jak Intelligenzaktion czy Akcja AB, w Polsce zginęło:

39% lekarzy,

33% nauczycieli szkół niższych szczebli,

30% naukowców i wykładowców wyższych uczelni (700 profesorów),

28% księży i

26% prawników.

W obozach koncentracyjnych zginęło:

135 pracowników szkolnictwa wyższego,

w powstaniu warszawskim 80 osób,

w egzekucjach i mordach ulicznych 163 naukowców (w tym 67 w Warszawie i 52 we Lwowie),

wśród ofiar Katynia znalazło się 44 pracowników nauki polskiej.

prof. Ignacy Chrzanowski

ppor. Bogdan Chrzanowski

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
Z
W
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Rodziny Karnkowskich i Grochulskich z Oleszna, pow. lipnowski (właściciele wsi i folwarku).

Obydwaj właściciele ziemscy – Stanisław Karnkowski i Bolesław Grochulski – zostali aresztowani przez Niemców w październiku 1939 r. Zostali wywiezieni do Prus Wschodnich i tam internowani. Obydwaj mężczyźni zginęli w niemieckiej niewoli, najprawdopodobniej w 1941 r.

Wdowy – Czesława Karnkowska i Anna Grochulska z dwoma córeczkami (jedna miała 2 lata, druga niespełna 1 rok) – zostały wysiedlone do jednego z sąsiednich majątków. Oleszno zostało przez Niemców zarekwirowane.

Po zakończeniu wojny matka z córką wróciły do majątku rodowego, skąd po kilku miesiącach nowe komunistyczne władze w ramach reformy rolnej wywiozły je na wozie do Włocławka, gdzie nie miały zapewnionego ani mieszkania, ani jakichkolwiek środków do życia.

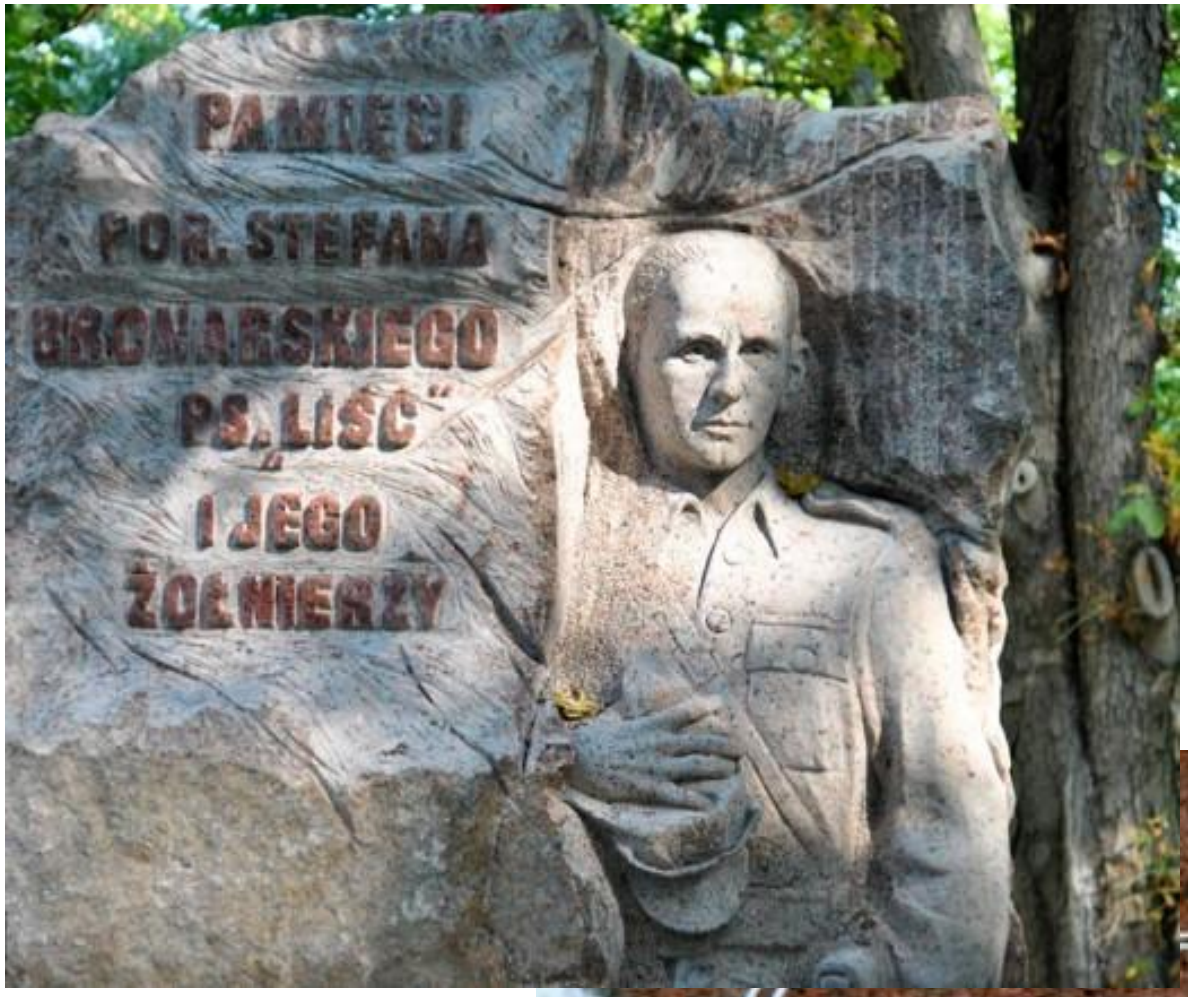

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. 11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ
KOMENDA
N
Z
W
OWSZE
XXIII MA
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Źródło: http://www.magis.sje.com.pl/HP_PRL.html

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. 11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ
KOMENDA
N
Z
W
OWSZE
XXIII MA
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Józef Mackiewicz w artykule opublikowanym w Wiadomościach londyńskich w maju 1947 r. napisał:

Co stanowi o metodzie działania sowieckiego na podbity naród? Tę metodę można by porównać do operacji chirurgicznej, polegającej na wyjmowaniu pacjentowi jego mózgu i serca narodowego.

Likwidacja polskiego podziemia niepodległościowego 1944 – 1947.

Aparat represji:

1. Armia Czerwona – [w 1944 r. – 2,5 mln żołnierzy, w 1945 r. (po zakończeniu II wojny światowej) – 500 tys., w 1946 r. (do 1993 r. do momentu wycofania z Polski) ok. 100 tys.];

2. NKWD [Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych ZSRR];

3. Smiersz – jednostki kontrwywiadu wojskowego działającego w latach 1943-1946 w ZSRR i na ziemiach zajętych przez ZSRR;

4. LWP – Ludowe Wojsko Polskie (40-60% kadry dowódczej w LWP to Sowieci);

5. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (MBP) potocznie UB.

Sowietnicy – przedstawiciele NKWD w urzędach bezpieczeństwa publicznego nawet na szczeblu powiatu.

10% kadry UB to Sowieci;

6. KBW – Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego powołany 25 V 1945 r. do rozbijania tzw. oddziałów leśnych (polskiego podziemia niepodległościowego);

7. MO – Milicja Obywatelska;

8. ORMO – Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej;

9*. Szwadrony Śmierci* – specjalne oddziały z resortu bezpieczeństwa do likwidacji podziemia.

Schronisko dla weteranów powstania styczniowego w Krakowie. Siedzą od lewej: Jan Nożyczkowski, Józef Nowak, Tomasz Pawłowski, Karol Humowiecki, stoi Walenty Będkowski, styczeń 1932 roku.

Między powstaniem styczniowym a „powstaniem antykomunistycznym” istnieje jeszcze jedna, szczególna więź, więź personalna – ostatni z żyjących powstańców styczniowych – Feliks Bartczuk (ur. 1846 r.) – zmarł w 1946 r. w Kosowie Lackim, gm. Kosów Lacki, pow. sokołowski (Sokołów Podlaski). W czasie II wojny światowej został zaprzysiężony i był najstarszym żołnierzem Armii Krajowej. Z racji wieku nie mógł oczywiście walczyć czynnie z bronią w ręku, ale wstąpił do siatki wywiadowczej. Walczył także po wejściu Armii Czerwonej – uczestnik powstania styczniowego, antyniemieckiego i antysowieckiego

Akcja „Burza” – operacja wojskowa zorganizowana i podjęta przez oddziały Armii Krajowej przeciw wojskom niemieckim w końcowej fazie okupacji niemieckiej, bezpośrednio przed wkroczeniem Armii Czerwonej, prowadzona w granicach II Rzeczypospolitej. Trwała od 4 stycznia 1944, kiedy wojska radzieckie przekroczyły na Wołyniu granicę polsko-radziecką z 1939, do stycznia 1945.

Żołnierze Armii Czerwonej i Armii Krajowej w Wilnie w lipcu 1944 roku

Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 37-1385

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. 11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Źródło: http://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/397755, Polacy-zdobywaja-Wilno

Na Wileńszczyźnie oddziały AK stoczyły w ramach akcji „Burza” ok. 30 bitew z Niemcami. **13 lipca siły AK pod dowództwem komendanta obszaru północno – wschodniego płk Aleksandra Krzyżanowskiego - „Wilka”, współdziałając z oddziałami sowieckimi, zajęły Wilno – *operacja „Ostra Brama”*.**

Władze podziemne objęły w mieście władzę, a na budynkach pojawiły się polskie flagi. Wkrótce władze sowieckie nakazały oddziałom AK opuścić miasto i zgromadzić się na skraju Puszczy Rudnickiej. Dowódców AK zaproszono na spotkanie z dowództwem sowieckim i wszystkich aresztowano, wraz z delegatem rządu w Wilnie.

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Około 4 tysięcy AK-ców trafiło do obozu przejściowego w Miednikach Królewskich, a stamtąd zostali wywiezieni do Kaługi i jako obywatele sowieccy wcieleni do Armii Czerwonej. Ostatnim tragicznym finałem Operacji Wileńskiej było rozbicie przez oddziały 6 i 10 Dywizji NKWD oddziałów AK pod Borowem, Poddubiczami, Surkontami, Klukowiczami i Kołodziszkami.

21 sierpnia 1945 r. pod Surkontami poległ ppłk Maciej Kalenkiewicz ps. Kotwicz, komendant okręgu nowogródzkiego.

Zdjęcie: http://pl.wikipedia.org/wiki/Maciej_Kalenkiewicz#/media/File:Maciej_Kalenkiewicz.jpg

Gdy sowieci wkraczali na obszar lwowski 27 VII 1944 r. siły AK (5 DP i 14 pułk ułanów) zajęły Lwów.

Dowódca płk Władysław Filipkowski ps. Janka

wraz z delegatem rządu ujawnili się wobec dowództwa sowieckiego, które zażądało pod pozorem wymiany uzbrojenia oddziałów AK ich rozbrojenia. Następnie NKWD aresztowała całe dowództwo wojskowe i przedstawicieli rządu.

Zdjęcie: http://sp1piensk.edu.pl/podstrony/genfilipkowski/genfilipkowski.htm

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
ZOWSZE
XXIII MA
W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Podobnie potoczyły się wydarzenia w okręgu lubelskim AK, którym dowodził płk Kazimierz Tumidajski ps. Edward.

Żołnierzy AK z okręgu lubelskiego osadzano w obozach w Krzesimowie, Nowinach, Poniatowej i Skrobowie, a następnie wywożono w głąb ZSRR.

W innych okręgach (białostockim, warszawskim, łódzkim, radomskim) po wstępnej współpracy z sowietami, która kończyła się zawsze identycznie – aresztowaniami, AK przechodziło ponownie do podziemia.

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
Z
W
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Polski GUŁAG

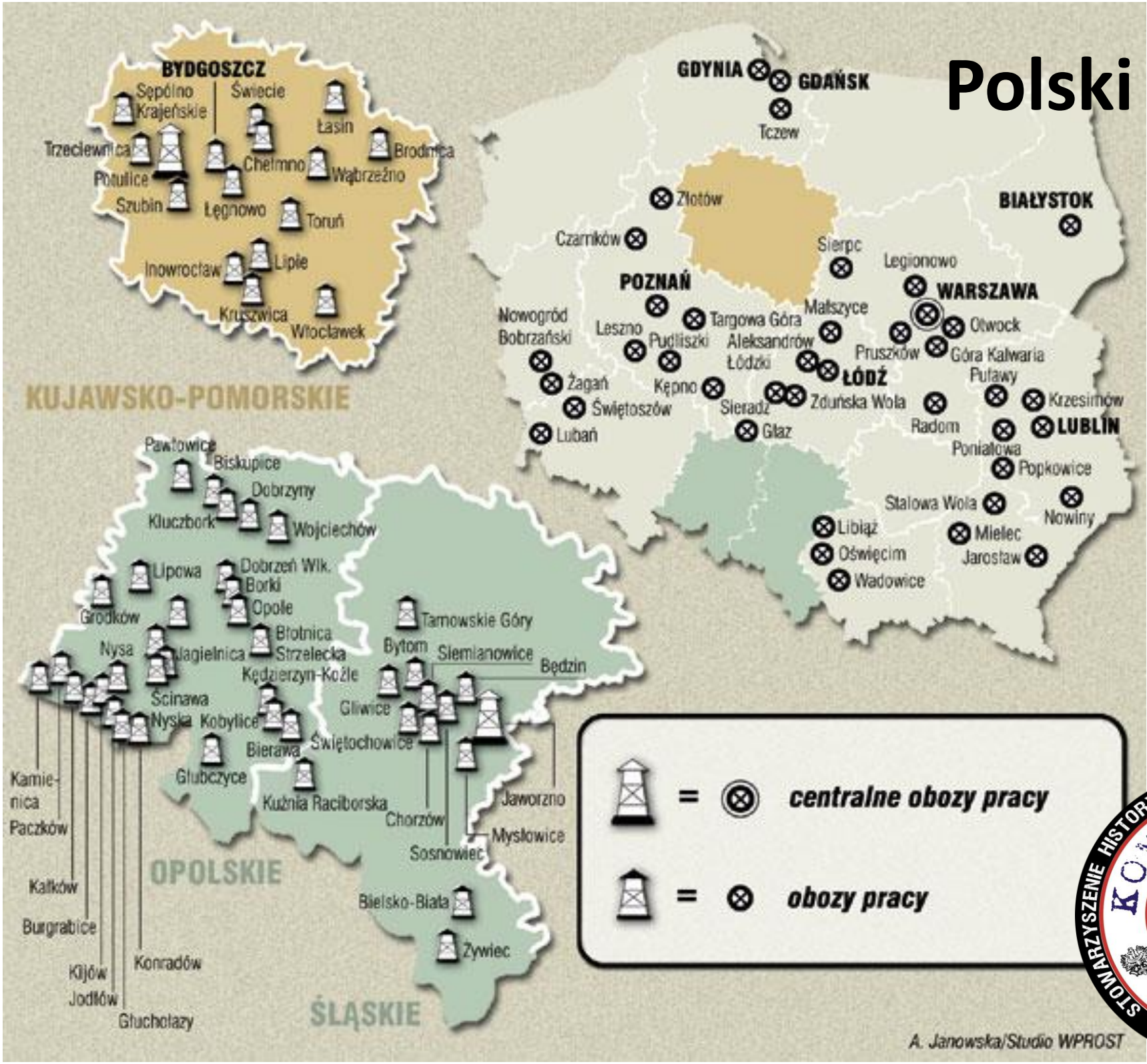

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. 11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ
KOMENDA
N
Z
W
OWSZE
XXIII MA
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Anatol Radziwonik
ps. Olech

August Emil Fieldorf ps. Nil

Hieronim Dekutowski ps. Zapora

Danuta Siedzikówna ps. Inka

Elżbieta Kozanecka
ps. Basia

Witold Pilecki
ps. Witold

Jan Rodowicz „Anoda”

Tablica pamiątkowa na pierwszym piętrze gmachu Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej

22 VII 1945 r. TRJN ustanowi amnestię dla działających w „leśnych oddziałach zbrojnych” i w zbrojnych konspiracyjnych organizacjach wojennych.

Jej celem była likwidacja podziemia antykomunistycznego. Nie przyniosła jednak spodziewanych rezultatów.

Powodem przyjęcia drugiej ustawy amnestyjnej, którą ogłoszono 22 lutego 1947, był początek obrad Sejmu Ustawodawczego oraz wybór Bolesława Bieruta na urząd prezydenta Polski. Trzecią przyjęto 22 listopada 1952, a oficjalnym powodem było przyjęcie przez Sejm Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Do historii przeszła następna, którą przyjęto 27 kwietnia 1956.

Osoby, które zostały skazane na kary pozbawienia wolności do lat 5 opuściły więzienia, a skazanym na śmierć oraz dożywotnie pozbawienie wolność wyroki zamieniono na 15 lat pozbawienia wolności.

Stefan Bronarski
ps. Liść

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
WYDZIAŁ PRAWA

Bronarski Stefan
Podpis właściciela indeksu

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
NZW
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

15/42

UNIVERSITAS VARSOVIENSIS

N-rus 5326.

INDEX LECTIONUM

NOS RECTOR et DECANUS FACULTATIS IURIS

UNIVERSITATIS VARSOVIENSIS

hac tabula profitemur testatumque esse volumus,

Dominum (am) Bronarski Stefan

oriundum (am) Płock

in album

UNIVERSITATIS VARSOVIENSIS
FACULTATIS IURIS

rite relatum (am) esse. Eius rei fidem nomina ipsa subscripsimus

Varsoviae, die 17 mensis X 1946

Rector Magnificus

L. S.

Decanus

1945r.

Siedzą od lewej

1. JAGODA DĄBROWSKA
2. STEFAN BRONARSKI
3. BACIARELLI
4. ANNA POMIRSKA ps. „

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Jerzy Wierzbicki ps. Dodek

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
XXIII MAZOWSZE
N
Z
W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Jan Przybyłowski
ps. Onufry

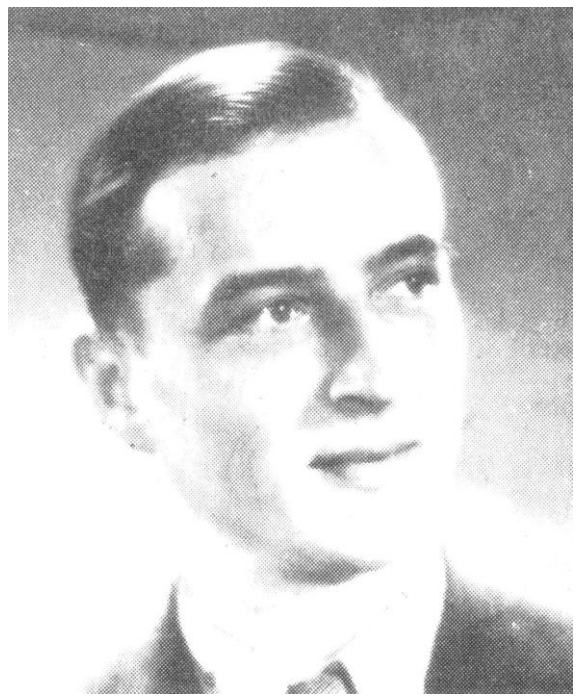

Romualda Przybyłowska ps. Amerykanka

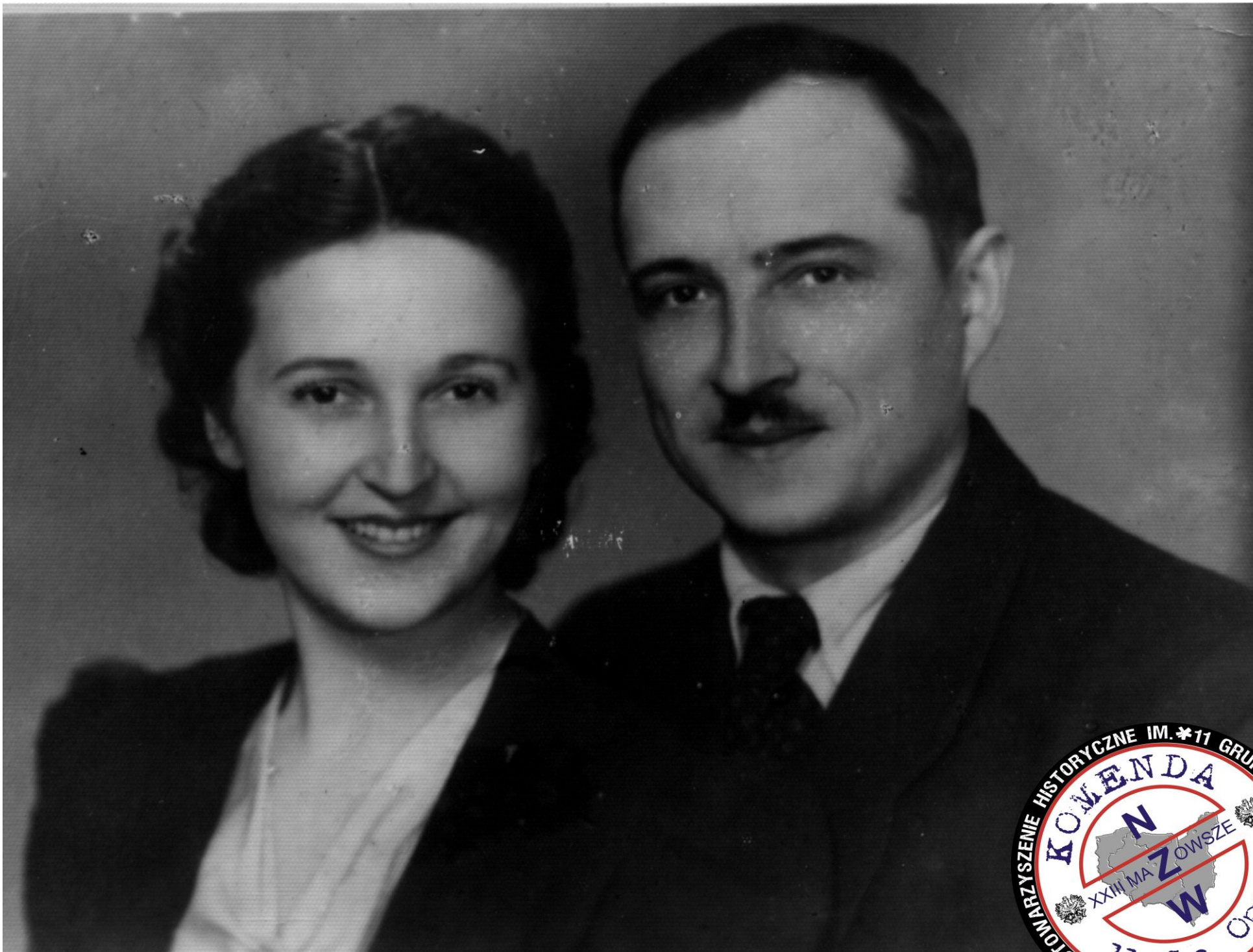

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
NZW
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Franciszek Majewski ps. Słony

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
Z
W
XXIII MAZOWSZE
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA
N
XXIII MAZOWSZE
Z
W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

Karol Rakoczy
ps. Bystry

Władysław i Władysława Rakoczy

„*Ja już żyć nie mogę (…), mnie wykończono. Bo Oświęcim to była igraszka*”. – rtm. Witolda Pileckiego

„Brat miał na twarzy szramy po pobiciu i placki na głowie po wyrwanych włosach. Ręce miał już w porządku, ale wyrywali mu paznokcie. Mówił, że trzymali go zimą w celi z wodą po kolana, miał wybite zęby”. – Eleonora Kasznica siostra Stanisława Kasznicy, ostatniego komendanta głównego NSZ.

Hieronim Dekutowski pseud. „Zapora”, Cichociemny, szef Kedywu Inspektoratu AK Lublin-Puławy, w wieku 30 lat przypominał stojącego nad grobem starca. Zgarbiony i posiwiały, bez zębów i paznokci, ze śladami po złamaniach rąk, żeber i nosa.

„Kiedy moi oprawcy stwierdzili, że bicie już na mnie nie działa, sięgali po inny sposób. Wiązano mi ręce oraz nogi i sadzano na haku, w ten sposób, że plecami opierałem się o ścianę, a wyciągnięte, skrępowane nogi, opierano o taboret. Boże, cóż to za koszmarna tortura! Cały ciężar ciała spoczywa na centymetrowej grubości końcówce wbitego w ścianie i zagiętego – w pewnej odległości i pod kątem prostym – żelaznego haka. W dodatku sadzają cię tak, żebyś opierał się na kości ogonowej. Nawet niewielkie poruszenie powoduje, że hak wbija się w odbytnicę. Ile razy ja przy tej operacji mdlałem…” – żołnierz AK, walczący w Batalionie „Zośka” Stanisław Krupa.

„Osiłek podszedł, żelazną ręką ujął jej drobną dłoń i przycisnął coś metalowego do jej palców. Potworny ból miażdżonych opuszków spowodował, że zawyła jak zwierzę.

– Na razie wystarczy. Osiłek puścił, ale ból poranionych palców nie minął”. – opis tortur Anastazji Rączki, żony st. sier. Władysława Grudzińskiego „Pilota”, żołnierza z oddziału Mieczysława Dziemieszkiewicza „Roja”.

Będąca wówczas w ciąży, którą ukrywała w więzieniu do dnia porodu, bita, głodzona i poniżana Anastazja nie dała się złamać ubekom ani torturami fizycznymi, ani psychicznymi. Gdy pokazano jej zdjęcie zmaltretowanego i odartego z ubrań ciała męża, zemdlała. Mimo zwątpienia, że uda jej się kiedykolwiek wyjść na wolność, starała się przeżyć dla siebie i córki, Helenki.

STEFAN BRONARSKI
[1916-1951]

WYKONANIA KARY ŚMIERCI

Warszawa, dnia 18 sierpnia 1951 r. — p.p. Podprokurator wojskowej Prokuratury Rejonowej w Warszawie [illegible] w wykonaniu prawomocnego wyroku wojskowego [illegible] z dn. 3.VII.1950 r. Nr.St. 750/50, zatwierdzonego [illegible] Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 14 listopada 1950 r. [illegible] i wobec nieskorzystania z prawa [illegible] dzie art. 315 KWPK zgodnie [illegible] i godz. 20 [illegible] w obecności [illegible]

1. Nad[illegible]
2. Le[illegible]

za pośrednictwem dowódcy [illegible]

skazanemu Bronarski [illegible] ur. 17.VII.1916r. [illegible] i po[illegible] oświadczeniu, że Prezydent [illegible] wykonanie powyższego wyroku [illegible]

Teodor

Zgon [illegible]

Prokurator [illegible]

Lekarz [illegible]

Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Warszawie

WIECZNA CHWAŁA ZMARŁYM /
HAŃBA ICH MORDERCOM /
TĘTNO POLSKI BIJE /
W PRZESTRZELONYM SERCU /

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA XXIII MAZOWSZE
N Z W
11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL

11 GRUPA OPERACYJNA NSZ

STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. *11 GRUPY OPERACYJNEJ NSZ*
KOMENDA XXIII MAZOWIECKIEGO 11 Gr. Oper.
WWW.11GO.PL